

Kommunedirektøren sitt forslag:

Budsjett 2027
Handlings- og økonomiplan 2027-2030

Iveland kommune

Vi står godt rustet

- Sunn økonomi
- God økonomistyring
- Nr. 25 blant Norges best styrte kommuner

Et godt utgangspunkt gir handlingsrom for fremtiden!

Iveland kommune

Et godt utgangspunkt må forvaltes

- Demografien endrer seg
- Arbeidskraft blir en knappere ressurs
- Behovene og forventningene øker

Valgene vi gjør i dag på virker handlingsrommet i morgen

VISJON

Et godt sted å leve sammen

VÅRE SATSINGSOMRÅDER

INKLUDERING OG FELLESSKAP

1 Redusere utenforskap

2 Videreutvikle og skape møteplasser

3 Styrke frivilligheten

BO OG LEVE HELE LIVET

4 Skape trygge og gode oppvekstvilkår

5 Skape et variert boligtilbud

6 Jobbe for et bedre kollektivtilbud og bedre veier

7 Skape et aldersvennlig lokalsamfunn

8 Tilrettelegge for lokalt næringsliv

KLIMA, NATUR OG SAMFUNNSSIKKERHET

9 Redusere klimagassutslippene

10 Utbedre vann og avløp og sikre godt drikkevann

11 Styrke samfunnssikkerhet og beredskap

ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER

12 Beholde, utvikle og rekruttere dyktige og motiverte ansatte

FORUTSETNINGER FOR Å LYKKES

- En bærekraftig økonomi
- En lærende organisasjon
- Digitalisering og nye arbeidsformer
- Samarbeid på tvers og samskaping
- Interkommunalt samarbeid
- Fra reparasjon til forebygging

VÅRE VERDIER

Modig | Raus | Troverdig

Iveland kommune

Fra retning til handling

Budsjettet følger opp kommuneplanen gjennom:

- Forebygging og tidlig innsats
- Gode tjenester gjennom hele livet
- Kompetanse og gode arbeidsmiljø
- Smartere bruk av ressurser

Iveland kommune

Hovedtrekk i kommunedirektørens forslag

- Vi satser videre på sterke ordinære tilbud til barn og unge
- Vi forsterker satsingen innen pleie og omsorg og helse
- Beholde ansatte og deres kompetanse
- Ansvarlige og gjennomtenkte investeringer

Iveland kommune

Forebygging og tidlig innsats

- Skolemat videreføres innenfor tidligere vedtatt ramme
- Oppfølging av ungdom i overgangen til videregående inn i ordinær drift
- Styrket bemanning i skole og barnehage som følge av endrede behov
- Tilpasning av kjøkkenet på omsorgssenteret til produksjon av skolemat
- Forprosjekt for Iveland skole

Vi skal komme tidlig inn, før behovene blir større

Iveland kommune

Gode tjenester gjennom hele livet

- Styrket demensomsorg
- Styrket saksbehandling innen pleie og omsorg
- Styrket arbeid med helseteknologi
- Økte og endrede brukerbehov innen helse og velferd
- Forprosjekt for bolig og dag-/aktivitetstilbud
- Videre arbeid med alderstilpassede boliger på Skaiå- innenfor ramme

Vi må rigge tjenestene for behovene som kommer, ikke bare behovene vi har i dag

Iveland kommune

Kompetanse og bærekraftig arbeidsmiljø

- HTV og HVO forankres under kommunedirektøren
- Utdanning av barnehagelærere
- Kompetansemidler til enhetene
- Midler til velferdstiltak på enhetene

Dyktige medarbeidere er avgjørende for gode tjenester

Iveland kommune

Investeringer: vi tar oss tid til å velge riktig

- Ivelandshallen videreutvikles i 2027, investering fra 2028
- Forprosjekt for helhetlig utvikling av Iveland skole
- Forprosjekt for boliger og dag-/aktivitetstilbud for personer med funksjonsnedsettelser
- Nødvendige investeringer i vann, avløp, veg og infrastruktur videreføres

- Et godt sted å leve sammen!

Iveland kommune

Befolkningsutvikling

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0 - åringer	19	16	14	10	14	14	13	13
Barnehage (1-5 år)	77	89	85	81	76	83	77	75
Grunnskole (6-15 år)	208	204	204	209	200	195	191	194
Videregående (16-19 år)	50	62	74	76	78	76	79	80
Voksne (20-66 år)	802	813	821	808	800	803	816	822
Eldre (67-79 år)	146	154	152	155	168	174	179	176
Eldre (80-89 år)	32	32	41	40	47	47	48	54
Eldre (90 år og eldre)	10	10	8	7	8	6	4	4
Total	1 344	1 380	1 399	1 386	1 391	1 398	1 407	1 418

Iveland kommune

Kort om statsbudsjettet for 2027

- Kommuneopplegget 2027
  - Realvekst i frie inntekter: 3,2 mrd.kr
    - Varslet vekst i kom.propo var 3,5-4,0 mrd.kr
  - Demografikostnader: 2,7 mrd.kr
    - Ned fra 3,0 mrd.kr signalisert i kom.prop
  - Kommunenes handlingsrom utover demografi: 0,5 mrd.kr
    - Varslet realvekst i kom.prop 0,5-1,0 mrd.kr.
      - 80 mill.kr begrunnet med opptrappingsplan for psykisk helse
  - Deflator 2027: 3,8 % (lønnsvekst 4,0 %, prisvekst 2,9 %)
  - *Realveksten beregnes fra inntektsnivået i 2026 etter Stortingets behandling av RNB*

Iveland kommune

Utvikling i frieinntekter

Tabell 3-K – Hovedtabellen i Grønt hefte

	Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter 2026	Anslag på frie inntekter 2027	Vekst 2026-2027	
			1000 kr	i prosent
4201 Risør	575 770	603 379	27 609	4,8
4202 Grimstad	1 954 123	2 056 534	102 411	5,2
4203 Arendal	3 586 487	3 752 217	165 730	4,6
4204 Kristiansand	9 114 791	9 612 251	497 460	5,5
4205 Lindesnes	1 941 185	2 025 439	84 254	4,3
4206 Farsund	826 377	869 348	42 971	5,2
4207 Flekkefjord	809 381	844 902	35 521	4,4
4211 Gjerstad	234 358	244 792	10 434	4,5
4212 Vegårshei	214 888	224 413	9 525	4,4
4213 Tvedestrand	545 425	567 678	22 254	4,1
4214 Froland	520 060	544 629	24 569	4,7
4215 Lillesand	920 102	975 524	55 422	6,0
4216 Birkenes	474 307	494 647	20 341	4,3
4217 Åmli	198 454	207 128	8 673	4,4
4218 Iveland	155 767	160 404	4 637	3,0
4219 Evje og Hornnes	347 053	365 086	18 033	5,2
4220 Bygland	123 659	129 381	5 722	4,6
4221 Valle	129 304	133 655	4 351	3,4
4222 Bykle	125 023	132 921	7 898	6,3
4223 Vennesla	1 243 190	1 311 612	68 422	5,5

Inntekter

Iveland kommune

- Økning på 3 % i oppgave korrigerte frie inntekter
- Rammetilskudd for 2027 - 111,35 mill. kr inkludert inntektsutjevning
- Forventet skattevekst på 4,4 % i 2027 i forhold til 2026.
  - 49,5 mill. kr i budsjettert skatteinntekter inkl. naturressurs skatt i 2027
- Forventet utbytte fra Å Energi i 2027 er 13 mill. kr
- Prognose for konsesjonskraft inntekter 11,68 mil. kr*

Iveland kommune

Utgiftsutjevning

Innbyggere			
	01.07.2025	**01.07.2026**	**Endring**
Innbyggere 0 år	10	15	5
Innbyggere 1-5 år	86	78	-8
Innbyggere 6-12 år	140	138	-2
Innbyggere 13-15 år	63	59	-4
Innbyggere 16-22 år	107	119	12
Innbyggere 23-24 år	29	28	-1
Innbyggere 25-66 år	743	736	-7
Innbyggere 67-79 år	152	166	14
Innbyggere 80-89 år	41	39	-2
Innbyggere 90 år og over	7	7	0
	1378	**1385**	**7**

	2026	**2027**
Kostnadsindeks	1,36	1,34
Utgiftsutjvening	40,44 mill.kr	37,75 mill.kr

Iveland kommune

Rammetilskudd

- Innbygger tilskudd 50,47 mill.kr
- Utgifts utjevning 37,68 mill.kr
- Overgangsordning – Ingar 1,43 mill.kr
- Saker med særskilt ford. 1,94 mill.kr
- Småkommune tilskudd 7,30 mill.kr

- Inntektsutjevning 12,46 mill.kr

Iveland kommune

Eiendomsskatt

- Næringseiendom og vannkraftanlegg: 7 promille (forventet inntekt ca. 10 mill. kr). Vannkraft ca 8 mill. og næring ca 2 mill.

- Bolig- og fritidseiendom: 1 promille (forventet inntekt 0,38 mill. kr)

Iveland kommune

Netto driftsresultat

Krav i øk.reglementet: Minimum 1% av brutto driftsinntekter.
(økonomireglementet, vedtatt 5/9-24)

- Det er budsjettert med et positivt resultat i 2027 på 3,89 mill. kr eller 1,7%
- Positivt driftsresultat hver år i planperioden

Drift

Iveland kommune

Bevilgningsoversikt drift

Visning: Rammeområder

Rammeområde	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028	Økonomiplan 2029	Økonomiplan 2030
▶ Politisk	3 870	3 460	3 827	3 767	3 827	3 827
▶ Kommunedirektørens stab	20 834	20 666	22 115	22 106	21 606	21 606
▶ Helse og oppvekst	94 573	98 887	100 851	98 346	98 226	98 106
▶ Pleie og omsorg	30 794	32 353	33 952	34 252	34 252	34 252
▶ Samfunnsutvikling	28 039	32 548	29 543	28 058	28 057	28 057
▶ Fellesutgifter og inntekter	26 436	3 177	2 748	3 264	3 264	3 264
Driftsutgifter per tjenesteområde	**204 545**	**191 091**	**193 035**	**189 792**	**189 231**	**189 111**

Iveland kommune

Gebyrer

- Generell justering av gebyrer og betalingssatser
  - 3,8 % (deflator justering)
- Selvkost områder
  - Renovasjon reduksjon på 8 %
  - Slam reduksjon på 40 %
  - Feiing deflatorjustering

Iveland kommune

Vann og avløpsgebyrer

Rang	Kommune	Vann eks.mva	Avløp eks. mva	VA eks. mva	VA inkl. mva
1	**Iveland**	**3 824 kr**	**6 140 kr**	**9 964 kr**	**11 459 kr**
2	Valle	5 654 kr	5 084 kr	**10 738 kr**	**12 349 kr**
3	Vennesla	5 073 kr	7 098 kr	**12 171 kr**	**13 997 kr**
4	Evje og Hornnes	5 604 kr	9 677 kr	**15 281 kr**	**17 573 kr**
5	Bygland	3 989 kr	11 446 kr	**15 435 kr**	**17 750 kr**
6	Birkenes	7 359 kr	9 376 kr	**16 735 kr**	**19 245 kr**
7	Vegårshei	6 992 kr	12 642 kr	**19 634 kr**	**22 579 kr**
8	Åseral	6 455 kr	13 505 kr	**19 960 kr**	**22 954 kr**

Vanngebyrer økning på 10 %

Avløpsgebyrer økning på 15 %

Investeringer

Iveland kommune

Investeringer i planperioden

Forslag til tiltak investering 2027	2027	2028	2029	2030
Adgangskontroll kommunale bygg		800		
Helhetlig utvikling av skolen i Iveland	**500**		**25 000**	
Nye acsess WiFi punkter på kommunehuset	175			
VA Bakkane (fornye vann- og avløpsanlegg)	5 000			
Totalrenovering/ ombygging bårehuset kirken	5 000			
Idrettshall	**500**	**40 000**		
Forlenge garasjerekke på Omsorgssenteret (lading av hjelpemidler, rullestoler etc)	250			
Sanering gamle VA kummer og ledningsnett		1 000	1 000	1 000
Tiltak hovedplan vei/ bro	1 000	1 000	1 000	1 000
Nye membraner på vannverk i Iveland	250			
Innløpssil på Birketveit RA	400			
Inventar skole	350			
Opprustning lekearealer Skaiå barnehage	250	400		
EL- biler	400			700
Tømmestasjon for bobiler				250
Nye møbler kommunestyresalen				400
Forprosjekt - boliger og aktivitetstilbud for personer med funksjonsnedsettelser	**500**	**5 000**	**20 000**	
Personløftere / hjelpemidler omsorgssenter	150			
Vaskemaskin og tørketrommel (beboere omsorgssenter)	300			
Oppgradering kjøkkenet på omsorgssenter	200			
ENØK kommunale bygg (2027: bytte til LED-belysning på Vatnestrøm Aktivitetssenter)	150			
Innkjøp av mineralsamling og utvidet utstilling	300			
Legekontoret: ombygging resepsjon	200			
Mulighetsstudie Skaiå - aldersvennlige boliger		300		
Sum innmeldte investeringsbehov	**15 875**	**48 500**	**47 000**	**3 350**

Iveland kommune

Låneopptak og Gjeldsgrad

- Kommunen har satt et gjeldstak på maksimalt 60 % av brutto driftsinntekter, tilsvarende en maksgrense på ca. 134,4 millioner kroner i 2027.
- Planlagt låneopptak i 2027 på 15,87 millioner kroner, hovedsakelig for å finansiere større investeringer.
  - Totalt 69 mill. kr i planperioden 2027 - 30

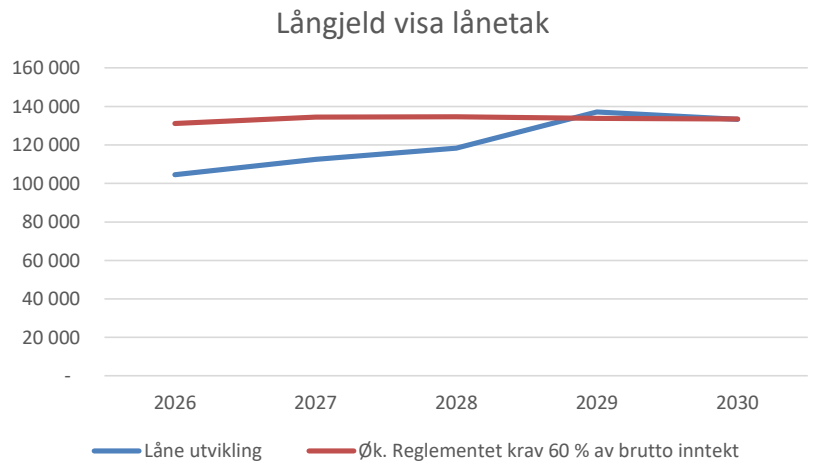
Iveland kommune

Låneopptak og Gjeldsgrad

Låne utvikling	2026	2027	2028	2029	2030
Inngående balanse	-94 327	-104 488	-112 478	-118 358	-137 038
Nye lån 2026	-14 748				
Nye lån 2027		-13 510			
Nye lån 2028			-12 500		
Nye lån 2029				-25 300	
Nye lån 2030					-2 970
Avdrag	4 587	5 520	6 620	6 620	6 620
Utgående balanse	**-104 488**	**-112 478**	**-118 358**	**-137 038**	**-133 388**

Iveland kommune

Låneopptak og Gjeldsgrad

Iveland kommune

Fondsmidler

Iveland kommune

Utvikling i disposisjonsfond 2026-2029

Fondsutvikling	2026	2027	2028	2029	2030
Inngående balanse	**-102 331**	**-97 331**	**-101 222**	**-97 488**	**-96 418**
Avsetning til disp.fond		-3 891		1 070	973
Bruk av disp.fond	5 000		3 734		
Utgående balanse	**-97 331**	**-101 222**	**-97 488**	**-96 418**	**-95 445**

Iveland kommune

Videre fremdrift

Iveland kommune

- Tirsdag 10.11 Budsjettdrøfting i administrasjonsutvalget og formannskapet
- Onsdag 18.11 Budsjettet behandles i tjenesteutvalget
- Tirsdag 24.11 Budsjettet behandles i formannskapet
- Torsdag 10.12 Budsjettet vedtas i kommunestyret

- Budsjettspørsmål sendes på e-post innen utgangen av fredag 13.11 til post@iveland.kommune.no
  Svar sendes til hele kommunestyret innen utgangen av tirsdag 17.11
- Det er til stor hjelp om spørsmålene koordineres v/ gruppelederne!